

Dyslexiebeleid 2021-2022

AA	P		N	OO	T		M	I	S
----	---	--	---	----	---	--	---	---	---

Inleiding

Het Scala College werkt al jaren aan begrip en ondersteuning voor leerlingen met dyslexie. Het steunpunt dyslexie van de school speelt daarbij een belangrijke rol. Nieuwe inzichten en ontwikkelingen zijn vertaald in beleid en protocol. Op iedere vestiging en in ieder team zorgen vertegenwoordigers van het steunpunt ervoor dat afspraken rond dyslexie bekend zijn.

De wet passend onderwijs (1-8-2014) doet een beroep op professionalisering van scholen in het omgaan met verschillen tussen leerlingen. In het schoolondersteuningsprofiel (SOP) zijn de verschillende vormen van de basis- en de extra ondersteuning van het Scala College te vinden. Het SOP is te vinden op onze website.

Dyslexiebegeleiding is een vorm van basisondersteuning. In alle teams is aandacht voor leerlingen met (kenmerken) van dyslexie.

In dit protocol leggen wij uit hoe wij als Scala College omgaan als het gaat om signaleren van leerlingen met mogelijke dyslexie en de verantwoordelijkheden/ taken van het personeel.

Dyslexie is waar een leerling gedurende zijn schoolloopbaan hinder van ondervindt. Onze werkwijze wordt in het protocol uitgelegd.

Ouders van leerlingen uit groep 8 in het basisonderwijs wijzen wij graag op de informatie die te vinden is op de website van het samenwerkingsverband m.b.t. 'de overdracht van leerlingen met dyslexie naar het VO'.

Marian van Kooten

Alg. coördinator Steunpunt Dyslexie

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Algemeen	3
1.1 Missie en visie van het Scalacollege	3
1.2 Wat kunnen ouders en leerlingen van Scala verwachten als het gaat om dyslexie:	3
2.1. Wat is dyslexie	4
2.2 Mogelijke gevolgen van dyslexie	5
3. Faciliteiten	6
4. Protocollair handelen toetsen en examens	6
Voor meer informatie	6

Algemeen

1.1 [Missie en visie van het Scalacollege](#)

1.2 Wat kunnen ouders en leerlingen van Scala verwachten als het gaat om dyslexie:

1. een vertrouwd aanspreekpunt
2. zorgvuldige screening
3. het beperkt houden van de kosten verbonden aan diagnostisch onderzoek
4. procesbewaking, continuïteit en transparantie
5. aanpassing (indien van toepassing) van het onderwijsprogramma voor de moderne vreemde talen (MVT)

2. Wat is dyslexie

Leerlingen met dyslexie vertonen specifieke leerproblemen op het terrein van lezen en schrijven. De automatisering van lezen en/of spelling ontwikkelt zich niet, dan wel onvolledig of zeer moeizaam. Dit heeft invloed op het opnemen, verwerken, opslaan en reproduceren van informatie.

Het aanpakken van dyslexie is gebaseerd op vijf uitgangspunten:

- 1) de hulpvraag en de ondersteuningsbehoefte van de leerling staat centraal;
- 2) de ondersteuning vereist een geïntegreerde aanpak die handelingsgericht is en geëvalueerd wordt met ouders en leerling;
- 3) de ondersteuning vindt plaats gedurende de hele schoolloopbaan;
- 4) de ondersteuning gaat uit van wat werkt bij de leerling en wat een zo groot mogelijk effect heeft, rekening houdend met onderwijswetgeving en examenvoorschriften;
- 5) ingezette examenfaciliteiten worden onderbouwd met diagnostisch onderzoek en een verklaring door een bevoegde deskundige.

Op het Scala College hanteren we de definitie van dyslexie zoals die door de Stichting Dyslexie Nederland (SDN) is opgesteld. De SDN is in 1984 in het leven geroepen met als doel (bepaalde) wetenschappelijke inzichten te vertalen naar de maatschappelijke praktijk.

In 2003 heeft de SDN een definitie opgesteld van dyslexie waar in wetenschappelijke kring inmiddels brede consensus over heerst. De definitie wordt door de meeste pedagogen en psychologen gebruikt voor het stellen van de diagnose dyslexie. Op het Scala College werken we samen met een onderzoeksbureau dat aansluit bij de werkwijze rond dyslexie zoals het SDN dit voor ogen heeft.

De officiële definitie van de SDN luidt:

‘Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of het spellen op woordniveau.’

Het vaststellen van de diagnose gebeurt op grond van objectief waarneembare kenmerken.

Het gaat daarbij om objectief waarneembaar lees- en/of spellinggedrag. Dyslectici hebben last van decodeer- en/of codeerproblemen, oftewel het omzetten van een geschreven letterreeks in de corresponderende klankcode (lezen, decoderen) en/of van een klankcode in een corresponderende geschreven letterreeks (spellen, coderen). Het technisch lezen en spellen is onvoldoende geautomatiseerd wat tot uiting komt in een traag leestempo en/of onvoldoende leesaccuratesse.

Extra oefening en instructie helpt en is belangrijk, maar zal het probleem nooit helemaal doen verdwijnen. Je bent je leven lang dyslectisch; 3-4% van de leerlingen heeft dyslexie.

De SDN noemt twee criteria, waaraan voldaan moet zijn om te kunnen spreken van dyslexie:

- 1) Het vaardigheidsniveau van lezen op woordniveau en/of spelling ligt significant onder hetgeen van het individu, gegeven diens leeftijd en omstandigheden, gevraagd wordt (criterium van de achterstand).
- 2.) Het probleem in het aanleren en toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau blijft bestaan, ook wanneer voorzien wordt in adequate remediërende instructie en oefening (criterium van des.nl didactische resistentie).

Uit: Diagnose van Dyslexie (brochure van de Stichting Dyslexie Nederland, herziene versie 2016).

Te bestellen bij de Stichting Dyslexie Nederland, p/a Postbus 93, 3720 AB Bilthoven.

<http://www.stichtingdyslexienederland.nl/>

2.1 Mogelijke gevolgen van dyslexie

Belemmeringen in het onderwijs

In het onderwijs moet veel gelezen en geschreven worden. Dyslexie belemmert kinderen om hun capaciteiten te ontwikkelen. Er kan taakvermijding en frustratie ontstaan. Het is van belang om met een dyslexiecoach goed na te denken over het best passende onderwijsniveau en passende ondersteuning, zodat het kind optimaal tot zijn recht kan komen, rekening houdend met dyslexie en met aandacht voor talentontwikkeling.

Belemmeringen thuis

Dyslexie kan ook een grote invloed hebben op de situatie thuis. Ouders merken vaak aan het gedrag van hun kind dat er problemen zijn m.b.t. school en/of schoolwerk. De drempel om naar school te gaan, te lezen en te leren kan erg hoog worden voor kinderen die iedere dag geconfronteerd worden met iets wat voor hen bovengemiddeld lastig is. De thuissituatie speelt dan ook een belangrijke rol voor het kind bij het signaleren en leren omgaan met dyslexie. In de vertrouwde thuisomgeving kan het kind veel praktische hulp en steun ervaren. Een goede samenwerking tussen school en ouders is voor kinderen met dyslexie van groot belang.

Sociaal-emotionele problemen

Dyslexie kan het gevoel van eigenwaarde bij een kind zwaar ondermijnen. Het kan tot faalangst en frustraties leiden als het kind voldoende intelligent is, maar het technisch lezen niet onder de knie krijgt, terwijl het bij klasgenootjes probleemloos lijkt te verlopen. Ook kunnen motivatieproblemen ontstaan waardoor kinderen geen zin meer hebben om het lezen te blijven oefenen, terwijl zij juist extra oefening nodig hebben om een minimaal leesniveau te halen.

Onzichtbare handicap

Dyslexie heeft niet alleen gevolgen voor het leren van de talen, maar ook voor vakken waar veel lezen bij te pas komt. Leerlingen met dyslexie moeten daar, in vergelijking met hun klasgenoten met dezelfde intelligentie, vaak onevenredig veel energie in steken. Het is daarom van belang bij alle vakken compenserende maatregelen te treffen om goed rekening te houden met de lees- en spellingsproblemen - en niet alleen bij de taalvakken.

De gevolgen van dyslexie spelen niet alleen in het voortgezet onderwijs een rol, maar ook tijdens een studie of beroepsopleiding en later op de werkvloer. In de huidige (talige) maatschappij is dyslexie dan ook een serieuze handicap/belemmering. We vinden het daarom belangrijk dat kinderen goed inzicht ontwikkelen in hoe hun dyslexie voor hen werkt, wat het voor hen betekent en hoe ze er goed en weerbaar mee om kunnen gaan. We willen dat kinderen met dyslexie leren zelfredzaam te zijn met betrekking tot de vervolgstappen die ze na onze school in het onderwijs en de maatschappij willen zetten.

Co-morbiditeit

Dyslexie kan samengaan met andere leer- en ontwikkelingsproblematiek. Deze zogeheten co-morbiditeit heeft consequenties voor de leerling en voor de manier waarop met de leerling moet worden omgegaan. Co-morbiditeit vraagt om samenwerking tussen specialisten en natuurlijk ook tussen ouders en school. Verschillende steunpunten in onze school zijn op deze samenwerking gericht als er meer aan de hand is dan alleen dyslexie. In die gevallen wordt vaak een ontwikkel perspectief plan geschreven met daarin aandachtspunten, afspraken en ontwikkelingsdoelen. Dit plan wordt altijd geschreven vanuit het motto 'kind centraal in het eigen verhaal'. We vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich eigenaar voelen van hun plan omdat dit zelfredzaamheid en optimale ontwikkeling bevordert.

3. Faciliteiten

Faciliteiten kunnen worden toegekend aan elke leerling op basis van een goed onderbouwde dyslexieverklaring. Docenten kunnen in het leerlingvolgsysteem zien welke faciliteit is toegekend aan de leerling.

De faciliteiten van de leerling worden jaarlijks geëvalueerd. Dit om te kijken of de faciliteit het jaar erop nog is toegestaan en of de faciliteit helpend is bij de problematiek. Het kan zijn dat er in de loop van de schoolloopbaan minder of andere faciliteiten worden aangeboden. In het examenjaar kunnen geen (nieuwe) faciliteiten meer toegekend worden. Dit kan wel in het voorexamenjaar. Voor examenfaciliteiten is het verplicht dat de faciliteit minstens een jaar van te voren is ingezet, om er tijdens het examen ook recht op te hebben. Zie ook het faciliteiten beleid in de bijlage voor een uitgebreidere uitleg.

De faciliteit voor de aanvraag van het aangepast programma voor het vak Frans en/of Duits gaat volgens de volgende [procedure](#).

[In de brochure 'kandidaten met een onderwijs ondersteuningsbehoefte'](#) kunt u lezen welke faciliteiten toegestaan zijn.

4. Protocollair handelen toetsen en examens

Voor meer informatie verwijzen wij naar het [Examenreglement](#) van het Scala College

Voor meer informatie

- <https://www.dyslexiecentraal.nl/>
- <https://www.stichtingdyslexienederland.nl/>